

undervisningsbrev kan ydes til enhver i henhold til loven godkendt brevscole“, såfremt underskudsbetiugelsen i øvrigt er opfyldt. Det i lovudkastet anførte forbehold om, at „statstilskuddet fastsættes . . . efter godkendelse af folketingets finansudvalg“ indebærer tilmed et risikomoment, som vil få de brevscole, der ellers ville benytte sig af statstilskud, til at være yderligere forsigtige med at komme for nær risikogrænsen*). En underskudsrevet skole har jo ikke mulighed for gennem opsparing at skabe sig reserver, og hele princippet vil snarere blive en sovepude end en opmuntning til konkurrence mellem brevscolerne.

Det er således fællesrådets overbevisning, at underskudsprincippet må være imod lovens ånd, da det hverken vil gøre statskontrollen mere attraktiv eller give de statskontrollerede brevscole sådanne fordele, som kan komme eleverne til gode i rimelig grad.

I øvrigt finder vi ikke, at formodningen om, at selve ordet „statskontrolleret“ skulle være det væsentligste aktiv for en brevscole, lader sig påvise. I den tid, statskontrollen har virket, har brevscole, der ikke har ladet sig statskontrollere, så vidt vides haft samme søgning som før. Omvendt har de brevscole, der har opnået statskontrol, ikke konstateret øget tilgang af den grund. En urimelig lang ventetid på godkendelsen har oven i købet måttet medregnes blandt negativeverne for de statskontrollsøgende brevscole.

Fællesrådet foreslår derfor:

at tilskudsordningen i lovudkastets paragraf 91, der indebærer

- a) tilskud godkendt af folketingets finansudvalg,
- b) tilskud pr. rettet brev og
- c) tilskud må ikke overstige skolens underskud,

udgår

og afløses af en *elevtilskudsordning* efter følgende retningslinier:

1. Tilskuddet udgør 50 pct. af de godkendte kursusafgifter.
2. Tilskuddet udbetales kun til elever, der har gennemført et pågældende kursus — eller for større kursers vedkommende nærmere bestemte dele deraf.
3. Dispensation skal kunne søges, hvor eleven på grund af sygdom eller lignende ikke kan gennemføre kursus.

Ad 1. Når vi skønner, det vil være rimeligt, at eleven betaler 50 pct. af kursusafgiften, er det ud fra den betragtning, at han skal ligestilles med elever på andre skoler og udrede et beløb svarende til indskrivningsgebyr, undervisningsmaterialer m. m. samt indirekte betale for den fordel, at han ikke har fast skoletid eller transportudgifter og har større muligheder for at koordinere sine studier med sit øvrige virke.

Vi vil ikke dermed sige, at eleven ikke burde have ret til et større elevtilskud eller helt vederlagsfri undervisning, som det fremgår af vort hovedsynspunkt, men brevscolerne har gunstige erfaringer for, at det stimulerer elevens arbejdsevne og interesse, når han selv skal udrede et i hvert fald symbolsk beløb.

Ad 2: Dette, at elevtilskuddet skal være en tilbagebetaling til eleven og først anvises, når kursuset er fuldført, vil yderligere styrke elevens motivation, og man vil få sikkerhed for, at det er de rigtige elever, der hjælpes — fra et pædagogisk synspunkt meget afgørende argument.

Ad 3. På den anden side kan det være rimeligt, at en elev, som må afbryde i utide på grund af dokumenteret sygdom eller andre ham utilregnelige årsager, skal have mulighed for at få dispensation fra ministeriet efter indstilling fra brevscolerne.

Endelig vil elevtilskudsordningen ikke udelukke, at skolerne efter evne og skøn for egen regning giver elever henstand med betalingen eller afslag i kursusafgiften, f. eks. til kronisk syge, svagføre, mindrebedmlede eller unge under uddannelse.

*) Risikogrænsen vil sige det største underskud, man kan få dækning for ved tilskud pr. rettet brev. Den er umulig at budgettere, idet brevscolen ikke kan forudse svingninger i elevtal eller omkostningsstigninger. Hvis elevtilgangen et år bliver mindre end forventet (eller omkostningerne større), vil tilskuddet ikke kunne dække det som følge deraf opståede underskud. For ikke at risikere en sådan helt uholdbar situation tør skolen ikke på forhånd nedsætte kursusafgiften med et beløb, der modsvarer det maksimale tilskud, og følgelig vil ingen tilskudsordning, der forudsætter underskud, komme eleverne fuldt ud til gode.